

DÜŠEVNI LIST

Mêsečne verske novine.

Vu Iméni prêkmurske evang. sinjorije reditel' i vödâvnik: FLISÄR JÄNOŠ, Murska Sobota.

Rokopisi se morejo v Puconce pošilati.

Ček računa št. 13,586; imé „Düševni list“ Puconci.

Cejna na cejo leto 20 Din., v zvönstvo 30 din., v Ameriko 1 Dol., edne numere 2 din.

Naprejplačilo

gorivzeme vsäki evang. dühovnik i vučitel.

Na pôt.

Pisao: ŠOŠTARÉC FRANC ev. dühovnik v Subotici.

Pri začétki ednoga nôvoga leta bi vsaki človek rad znao, ka prinesé bodôčnost, kakše bode to nôvo leto. Preminočega leta smo se navolili, ár je teško bilo, puno sükešine, siromaštva i vdârcov. Vsaki čäka, ka de to nôvo leto blâženêše, srečnêše. Ali či si na pretečenost mislimo, lüdstvo je vsigdär kaj bôgšega čakalo i na konci se je vkanilo. Prvle si je štoj dostakrat znao misliti, ka že bole slaboga, teškoga leta nemre biti. I dönok smo preživeli, ka je vsakše leto bole teško, túžno bilo. I tô je preveč veliko pitanje, ka či za premiočim teškim letom nepride ešče bole teško, žalostnêše leto. Kakšeštêč bode nôvo leto, edno je gvüšno: žalost, nevolja, boleznost bode nás spreväjala, neostävi nás; i boža milošča bode znami.

Dosta lüdi tak misli, ka je žé telko bilo nesreče, nevole, ka vékše nevole nemrejo pridti. Ali to je pač krivo mišljenje. Vu žalosti dosta lüdi zgübi čistí pogléd. Vu velikoj nevôli nevêmo previditi, kelko kinčov i blagoslova nam je ešče nihao gospodin Bôg, ka bi se lahko veselili. Ka zgübiamo, nad tistim se žalostimo i nevêmo se veseliti tistomi, ka nam ostâne. Gospodin Bôg nam more dostakrát eden ali drügi drägi kinč krajzétí, ka nas naj opomenè, kelko blagoslova nam on dá. Samo pogledni žitek i bodeš prevido to velko istino. Dokeč so meštri i delavci

puni dela bili, so se tožili, ka dosta morejo delati. Kak bi pa zdâ radi bili, či bi meli posel, ali nêga zaslüža.

Dokeč jestejo mála deca i se okolik materé ali očé vrtičkajo, dostakrát se starišje nevolijo decè. Ali gda málo dète be-težno gráta i navôke dojzapré po veliki mokaj svoje deteče, míle oči i trde gráta-jo njegove dräge, lübléne rokice, te je krič, plač, te pravijo starišje, oh zakaj si nas ostavo Ti lêpi čistí angel?

Hížni tüvarišje dostakrát tôpo i brezi lübeznosti živéjo eden z drüгим. Ali gda smrt ednoga odtrgne od drügoga, te se strezni te živoči tüváriš i previdi, kelko sreče, blajženstva bi mogao on zadobiti od svojga tüváriša, ali nê ga je znao poš-tüvati, dokeč je njegov bio. Gda ga je zgübo, té je spoznao velki vdárec.

Pa smo skoron v vsakšem dugoványi tak. Dokeč mámo zdravje, nevêmo je ceniti. Ali gda pride beteg, té spoznamo kak smo bogati bili, dokeč smo meli zdravje. Dokeč mámo mladost nevêmo se nyej dosta radüvati, gda tá miné mladost, té nam je žao za nyô, ka smo nê bole šparali žnyov.

Zatoga volo ka štêč prinesè eto nôvo leto, düševne mirovnosti ne püstimo nigdär! Nega takše žmetíne, štero z Bogä pomočjov nebi mogli táprenositi.

Dobro de, či bodemo vsigdär na vse pripravni, gotovi. Tak začni leto, tak da bi to slédnje bilo. Misli na tô, ka vu etom leti znäbiti zgübiš dète, roditele, brata ali

sestro ali drúge kinče, šteri so ti bili preveč na srcé zraščeni. Premisli si, ka zná bidti eto leto bodo okolik tébe plakali tvoji drági, gda boš ti mrtev, i se od tébe vzeme slobód na brútivi.

Záto se dajmo voditi od Bože svéte rôke i On naj bude náš steber. Či je Bôg znami, koga se mámo té bojati?!

Gda so Jožefovi bratje nazaj šli v-Egip-tom, njim je Jákob preveč na srcé gučao, ka naj lepô, mirovno idejo po pôtí, naj se ne mizijo eden ovoga, i naj nede kaosanya med nyimi. Edno nôvo leto je kak nôva pôt. Vrêmen, naši nájlépši interesi i najprve Boži zákon nas opomína na tó, naj bodemo eden drúgomi verni bratje i sestře, naj lepô živemo eden z drúgim. Té nam eto leto kakštéč bi ovak teško i žalostno bilo; dosta blajženstva i sreče prinesé.

„Historia est magistra vitae.“

Indašnyega latinskoga národa, pred 2000 létmi prílični govor je bio, ka je hištorija žitka vučitelkinya Indašnyi národov žitka spoznanye je uprav náš nájbôgši vučitel. Náimre, či teški časi pridejo na nás, nam poléhšanye, mirovnost správi tó znanye, či indašnyi národov živlénje spoznávamó i pred sébe postávimo, z šteroga vidimo, ka so oni v-dosta vékšoj težkôči živeli, kak vezdášnye pokolénje! vidimo ka so dosta

več trpeli od nás i dônok so né vcagali, nego vu Bôgi se vúpavši, so nosili svoj težki križ.

Nevtajeno težke čase živémo! Na pomirjenje nam má slúžiti, ka je teškôča né samo prínás, nego tak je tó po celéj etoj zemli. Ob drúgim pomiriti nás má hištorija, z-štere vidimo, ka so naši očáci ešče vékše trplénje znášali i vópréstali.

Indašnya vrêmena tak májo bidti naši vučitelje. Na tó gledôč edno jáko túžno hištorijo naménim pred naše čtitele postaviti z-1684. leta.

Trôje velki vdárcov je obtežilo teda vbôgo naše lúdstvo. Te prvi vdárec so tórci bili. V-1683-tom leti so tórci pôleg Beča obládani bili. Občútili so, ka vsedugoné totá bude nyih oblást. Ostaviti bodo mogli ono zemlô, na šteroj so više 150 lét gospodúvali i rávno za toga volo so grozno opúščávanye činili, robili, gúlili nevolno lúdstvo. Drúgi nezmeren vdárec je bio proteštánušov nesmileno pregányanye. 1681-voga leta právda je proteštánušom samo vu vsákom vármegyôvi dvé cêrkvi dovolila gori postaviti, te ove drúge so vse vkraj vzéte. Silov so vkraj vzéli od proteštánušov grúnte, hiže, či so né šteli svoje vere ostaviti. Sreča je pri tom tó bila, ka so onoga hipa pávri né meli grúntov, samo grofevje i nemešnyáci, či bi li páver meo pêneze, si je né mogao kúpiti zemlé niti edne brázde né, mogli so grefov i zemelski gospodárov gospočinárje i šenkani delavci bidti. Lehko

Máli pastèr.

Božična pripověst. — Poslov.: Juventus.

II.

Tak za pô vóre notripristáple Dávid do varašeka, šteri se na ednom breščeki razprestéra. Na edno megnjenje se nazájglédne. Okôli váraša se zeléni trávnické vidijo, iú i tam visiki bregôvje glédajo prôti nébi z-zelénim drevjom venčanov glavôv.

Po vilicaj váraša se velka vnožina sũče semtá. Na vkúperpisanje je prišlo lúdstvo. Dávidi oči, lampe odpréte ostánejo; telikáj národa je ešče nigdár né vido. Ali potem se je paščo kúpiti krúh, za srebrni pénez si je pa médeni koláč kúpo.

Rávno se je prôti dômi napôto, gda je zagledno ednoga možka, kí edno slabo, blêdo žensko pela za rokô. Pomali stápleta, nagôsti

stáneta. Včási možki malo naprêide, skloncka več mēsti po dveraj: Dobri lúdjé, za Božo volo, dajte sálaš! . . . Odgovor je vedno ednáki: Nemamo mesta! Obráz možka je od velke skrbi grátao, kak obláčna néba. Z ôči ženske žalostne skuze káplejo. Vkuđeneta rokè i tak prosita lúdi: „Smilújte se nad nama, nedobiva mesta!“

Ali nišče se je né smilúvo nad njima. Zaprête so ostale dveri i zaprêta srcá. Pa je tá slaba ženska že komaj stála na nogáj. Večkrát se je za viličnoga drévja stéblo prijéla, naj vkúper nespádne. Ali ednôk jo samo znoj polijé, na gôsti odijávle i nazádnje zgúbí môč, zopston jo drži možki, vkúper spádne. Zdá so tá bēžali lúdjé, z mrzlov vodov so jo na žitek obúdjávali.

Dávid se túdi tá kcuj prišrajfa i z mílim poglédom gléda tó nepoznáno žensko. Na svojo mamó si je mislo.

Njegva mama je túdi tak blêda ležála na

si tak premislímo, kelika so mogli pretrpeti i strádati. Tréti vdárec je bila v-1684-tom leti prevelika mrzla žima. Po tē povēdanyi se zdá že vrném na ono túžno histōrijo.

Ednomi Banfi imenūvanomi grofi, da je nē šteo evangeličanske vere zatajiti, so vkraj vzéli celo imánye, pēneze. vso vrēdnost, ešče so ga vu vōzo šteli vržti, štere se je li tak ogno, ka je pobegno. Pobegno je z-dōma svojega, nē je vtégno sebov nesti nika drūgo, kak na sebi bodōči gvant. Odvandrao je z-ovkraj Tise bodōčo krajino. Živēla je tam edna siromaška devojka, imé nyoj je bilō Katica. Ona je bila cēle krajine nájjakša devojka. Skitajōči grof je nevedōč k nyénoj kuči zavdaro, pri nyē je proso sálaš. Dobroga srdcá, sirotinska devojka nyemi je uprav dála sálaš.

Kak že nē samō ednōk se je zgōdilo, tak i tō pōt sta se tiva mládiva polūbila . . . Samo, kak se tō guči, — z-lūbézni je samo nemogōče živeti. Trbelo nyima je živiš i náimre vu toj trdoj zimi se za kūrjavo poskrbeti.

Nika siromaškoga stroška: krumpišov, zelja, repe bi se ešče, ešče nahájalo pri kuči, štero bi nyidva od gládi obarvalo, ali gde naj vzemeta potrebna drva? — Tō je bilō težko pítanye. Ali Katica je i pri tom pomogla. Poznala je dobro celo krajino. Nē je bilō tákše kmične nōči, v-šteroj bi ona nebi naišla gospodske gōstše i pred zorjov nē prinesla žnyé potrebni sūhi drv domō.

betežnoj posteli, ona je tūdi tak trūdno zaprla oči. Skuzé ga pobijejo.

„Kak bi njej kaj pomogo?“ — misli si. Naednōk se njemi samo razvedri obráz, v turbo ségne i hitro v krilo dene médeni koláč toj ženski, štera je te že preglédnola. Kūšno njej je rokō i je odbēzo.

Za pár minōt je že pá na cesti prōti trávníkom. Ali dobra vola njemi je nikam odišla. „Da bi samo eden mali falat vtrgno vkraj od koláča, ali niti sem ga nē kōšto!“ — kára sam sebē.

„Gda mo mōo jas pá pēneze, ka bi kaj tákšega kūpo? Oh kakši somár sem jas! Pa zakaj sem njej ga tá dao?“

Ali gda si je na tisti blēdi, 'zalosen obráz zmislo, šteri je tak spodoben būo k njegve mame obrázi, te se njemi je tak vidlo, ka ga v sunčavnom tráki, šteri ga po licaj gládi, njegva

Samo ka je tō tatija bila, tatija je pa pred Bōgom i lūdmi grēh. Prestōplenyē sēdme bože zapōvedí, štero neostáne brezi kaštige že na etoj zemli. Neostáne ni vu vezdášnyem vrēmeni, — vu onom hípi je pa ešče groznēsa kaštiga hodila za tō, náimre či je gospodsko blágo naišao štoj odnesti. Mí niti nemremo zapopádnoti i vervati kak grozno so kaštigali v-onom vrēmeni taté. Či je štoj drva kradno i zgrabili so ga, je v-temnico vrženi. Či so ga ob drūgim na tatiji zadrobišali, so nyemi rokō odsekali; či pa ob tréti, so ga odglávili. Tō lēpo Katico so tūdi ednōk zgrabili, pred sodca so jo postavili, i da se je vōzvedilo, ka je tō že večkrát včinila, je na smrt osodjena. Sirōtica, lēpa, lūbavnoga srdcá Katica, gda je sodca trden sōd čūla, je vu boleznosti gori scvilila omedlēla je i pred sodca na tla spádnola. Policáji so jo prijali i v-temnico odnesli. Temnice so vu onom vrēmeni jáko globoke bilé, pod zemlōv, kama je sveklost nigdár nē prišla, vekivečna kmica je ládala, na gnílo slamo so vrgli sirōto Katico i tam so jo na sébe zahináno povrgli. Kak dugo je tam v-neprisebnosti ležála, je neznáno. Ali ednōk je dōnok k-sebi prišla vu toj kmici, nē je znála gde je i ka se je žnyōv zgōdilo. Pod nyōv i okōli nyé je zagniljena slama bila, nē je vidla nika. Dober čas je odišao, kak se je nazá zapōmnila na grozno sōdbo, ka so jo na smrt osōdili i znábidti nyē za ništero minuto hohár glavō vzeme.

mila mama kūštje i drevje kre cestē njéno sladko rēč šōšnyá : „Dobro si včino, sinek moj.“ Poméro se je.

Sunce rávno zahája, gda on príde k črēdi. Rōznatna so polja od sunca, na brgáj tak dabi se ogen žario i ovce so tákše bilé, da bi v rdé-či žamat bilé odenyene. Pes vesélo beží pred nyega. Zná, ka nyegov máli gazda polovico svoje večérje nyemi dá.

Po večérji se vsi pastérje okōli ognya správjijo, ár so noči že hladne. Dávid verostūje obri črēde. Na ogen tūdl on more dēvati.

Vkraj od ovi stōpi. Išče samnost i tak si misli na vse tisto, ka se je v Bethlehemi z-tōv nevolnov ženskov zgōdilo. Srcé nyemi je z nōvov bolečinov hrepenelo za zgūbleno mamō. Kak dobra, kak krotka je bila! Na kelko lēpoga i dobroga ga je včila! Gda nyemi na pamet príde, z kákšov lūbéznostjov ga je bōžala, kūšt-

— Britko se je začala jókati. Mislila si je, ka zdá more mréti i z-tak groznov smrtjöv more z-svêta odhájati, pa kak rada bi živêla! . . . živetí za onoga, koga vise vsega lübi. Med glasnim jočom i vu velikoj kmici je niti nê vzêla na pamet, ka nika proti nyê lázi i naednôk se je dvê čonte sühivi hladnivi rokê teknetá na obrázi. Malo je nê obtrdnola od stráha. . . Katica . . . šôsnya prôti nyê eden zamuknyeni glás: „tebé so na smrt osôdili, lêpo tvojo glavô odsečé hohár, tvojo krv psi polížejo gori, šteri se grizli bodo med seбом, ár bi vsakši rad vživao tvojo žmahno toplo krv. Grozno smrt boš mêla, psi do se gostili z-tvojov krvjöv, pse bodeš nasitšávala z-srdcá tvojega lübavnov krvjöv. Jas te lahko oslobodim, záto sem prišla esi. Što si tí? je pítala Katica. Na tihoma gúči, moja či — odgovorí ta nepoznana. Jas sem edna törska ženska. — Či tak, ka prék stôpiš na törsko vero, ne vmerjêš od hohára rôk, — jas te oslobodim. Samo ti edno rêč trbê povedati i živêla bodeš. Samo telko pravi: jas törske vere ščém bidti i jas té glás törskomí imamí (popi) naznaním, šteri te oslobodí z-temnice. Katica si je premišlávala. Kakše grozne čase živêmo. Moj lübavnik je zgúbo vso vrêdnost za vere volo, jas pa glavô zgúbim za vere volo. Ka naj činim? Pa kak rada bi živêla. Lí samo eden máli čas. — Netrápi se tak dugo, nemamo vrêmena, pridti zná hohár, pašči se! Silivša jo ta

ženska. — Naj bode! — odgovorí Katica. Naglási imamí, ka törkinya ščém bidti. Ženska je odišla, Katica je sáma ostála. Na vsáki máli rüm se je strôsila. Nê je znála jeli hohár ide po nyô, ali pa osloboditel. Ednôk se samo čüje zápora štrgútanye, mála svekloča se káže proti Katici, potom je pa glasen „jaja“ krič zišao ž nyê vüsti, ár se je hohár bližao k-nyê z-svojimi pomočnikmi, šteri so jo popadnoli i vövkli. Oh Bôg moj, pomagaj mi! — je jávkala. Samo edno malo čakajte ešče. Tô je tebi že vseedno, ali se z-ništernov minutov prvle, ali pa sledi lôčiš od etoga svêta, ercé hohár.

Katica je šla, ali pa bole vlekli so jo. Tak da bi nyê nogé korenýe spüstile vu zemlô. Ešče se je lí vúpala. — Mogôče pa dönok pride osloboditel! I uprav, prvle kak bi se približali k-vmorišča mesti, konyenika galopiranye se je čülo za nyimí. — Törski vojník je gezdo. Naprê na čarnom jahanci uriáša veliki törk, šerega zapovednik. Stante! — je kričao ôzdaleč, — devojka je törkinya, nyê nesmite osmrtiti. — Hohár je nê popústo, z-krepkov rokôv držêč Katice rokô, tá deklina je nê törkinya — ona je naša, naša sodnija jo je na smrt osôdila — glavô nyê vzemem. Nê je slobodno, sultán ne dovoli — odgovorí zapovednik i potégno je Katico v-sedlo na konya. Hohár je jo doli, vojník pa gori vlêkao. Gvant nyê je že na cote razčesani, dokeč je törk močnêši bodôči, dönok gori

vala, te se nyemi oči napunijo s skuzami i tak preveč želê malo lübézni . . .

Kak si tak premišláva, naednôk samo velka svekloča postáne. Prestrašeno skoči gori. Mogôče se je süho bokorje vúzgaló od ognya? Okôli se zglédne i vidí, ka tá velka svekloča od nébe prihája. Na nyegovo prestrašeno kričanye gorispokáčejo tüdi ovi pastérje. I glej, v nebeskoj sveklôči eden človék stojí v bêlom gvanti i perôti má. Prestrašeno spádnejo na kôlina. Ali angel je z milim glásom batrúje: „Ne bojte se, ár ovo nazveščávam vam veliko radost, štera bode vsemi lüdstvi; ár se je narôdo vam dnes Zveličitel, ki je Gospon Kristuš v Dávidovom mesti. I tô je vam znamenye: najdete dête v plenice povito, položeno v jasli.“

Potem speroče z velikimi perôti i vedno se više zdigáva. Okôli nyega v visini se vnoغو angelov vidí, ki popévlejo: „Dika na visini Bôgi, na zemli mér, lüdem pa dopádnenyé!“

Potem je tihôča postánola i pá je čarna nôč postánola vse okôli. Pastérje so pár minôt začüdeno glédali eden-drügoga. Nájobprvim je Šamuel skričo veselo:

„Spunilo se je tak prorokov proroküvanye! Narôdo se je té tak dugo i težko čakani Mešiáš. Pojdimo tak v Bethlehém i poiščimo tô dêtece. V rôke vze-mejo pastérski bot, za šinjek turbo, eden pogléd vržejo na črêdo i na pôt se vze-mejo. Dobro pô vöre je do mesta, ali zdá so frtao vöre prišli. Hodijo semtá po vöski vilicaj, spitávlejo. Nazádnye zamerkajo, ka obri ednoga dvorišča nepoznána, svekla zvêzda svêti i tak, da bi sploh nisiko bila. Notri idejo i v štalici najdejo Marijo, Jôžefa i málo dête, Jezusa.“

Dávida skuzé polijéjo od radosti, gda spozna, ka je máloga Jezusa mati tista ženska, šteroj je on včeraj svoj médeni kolač tá dao. Marija ga tüdi spozná, z milim poglêdom gléda

potégno nesrečno i na pô mrtvo devojko na konya, k-sebi v-sedlo jo je posádo i odtirao se je žnyôv.

Katica se je oslobodila; ali nê je dugo vživala slobodščine. Sodnia je pritožbo zdignola pri Várada baši, ka so jo oni kak krstšenico osôdili na smrt, tak je Katica nyihova. Baša je sodniji dao pravico i sirôte Katice lêpo glavô je hohár na trétji dén odsekao, ž-nyénov krvjôv so se psi gostili.

Tô hištôrijo je ešče četeti groznost! Indašnya hištôrija nás vse na tô vči, naj svoj šorš mirovno nosimo. K. S.

Otrokom.

Nebesko nazveščávanje. „Známo, kâ či se zemelske naše hiže stánek raspisti, cim-per od Bogá mámo, hižo brezi rôk napravleno, vekivečno vu nebésaj. Záto se i paščimo, ali smo se v teli prebivajôči, ali pa vöselimo, naj njemi vugodni bodemo.“ (II. Kor. 5, 1, 9.)

Lübléna deca, či vsigdár vdiljek prečtete Düševni List, té večkrát nájdete vu turobni gtásaj iména, štere je dober Bôg domô pôzvao vu svoj nebeski püngrad. I gda On domô pozová koga, té nam všém glás pošle z nebés. Ete glás, šteroga eti zgoraj lehko čtete.

Kelko se ji je preselilo v pretečenom leti vu nebesko domovino. Samo vu puconskoj fari

90. Ništerni z vás je zgübo drágo sladtko mamó svojo, lüblénoga ájto svojega, ali brata-sestro. Moje trôje decé je že pred štirami létmi zgübiló angelvaritela žitka svojega, to nepozábleno dobro mamó. I što zná, ka vu etom zdá začnjenom nôvom leti znás koga pozové domô nebeski Oča náš? Kak dobro bi bilo, či vsaki, šteroga li odzové Bôg od etec, bi znao zaistino domô idti.

Záto nam nazveščáva Bôg tô, ka mámo hižo vu nebésaj. Pa ešče dosta stalnéšo hišo, líki je tá zemelska. Ár eto prvo-sledi moremo odstavití. Naše telo je túdi samo takše, líki eden šatorski stánek, nalehci se raspisti, porúsi. Ali vu nebésaj nê šatorski stánek, nego cim-per, vekivečno hižo zida Bôg nam. Odtistec se nam nê trbê več vöseliti. I tam ednok vküper nájdemo vse tiste, štere smo eti na zemli zgübili. Tam se bomo znôvič radüvali edenovomi, posebno tisti, šteri so nájbóle lübili edendrugoga: roditelje deci i deca roditelom.

Molmo se, lübléna deca, naj potrôsta Bôg dober vse 'zalüvájôče. Naj njim prinesé vpamet preveč dostakrát tisto radost, štero té bodo čütíli, gda znovics zavidiyo edendrugoga vu vekivečnoj domovini. I naj mi túdi z radostjov moremo tá priditi, gdakoli bi nas pôzvao Bôg dober, bôgajmo rêč nebeskoga nazveščávanja: „Paščimo se, ali smo v teli prebivajôči, ali se pa vöselimo, naj njemi vugodni bodemo.“

na toga máloga pastéra i z rokôv ga krotko pobôža.

Pastérje pa pokleknovši, hválo dájo Gospodnomi Bôgi za Njegovo velko miloščo, ka je Odküpitela poslo na zemlô. Prêkdájó svoje dáre i premišlávájôč v sebi, tiho idejo názáj k črédam.

Ali Dávid nemre dugo mučati.

„Šamuel oča,“ — právi „jas sem je že včera j vido v Bethlehemi, rávno so sálaš iskali. Jeli, kak krotko znà glédati tá ženska? Rávno je tákša, kak so moja mama bili. Ka pa ešče máli Jezuš! ? Ali pravte, zakaj je takša radost túdi v nébi? Što je tô málo dête?“

„Tô ti zdá ešče težko razmiš, ali povem ti — tô je Odküpitel, kí nas oslobodí od greha, tô je pastér, kí de na nás lüdi pazo, kak na ovce mí, naj se ni eden človek ne zgübi; veseli se néba, zemla, ár se je velki krao narôdo.“

„Krao?“ — čüdüje se Dávid — „Zakaj se je pa te v štali narôdo? Pa zakaj nema zláto zibel? Pa korône túdi nema na glávi!“

„Nê je zemelski krao tô, moj sin, nego nebeski. Obri düš ščé kralüvati. V svoji máli rokáj veliki šenk prinesé nam: grehov odpüščanje i miloščo Božo. Pa nás navči, kak moremo edendrugoga lübiti.“

Jôžef nikaj ne guči, ali tak poslüša Šamuelove reči, kak dête svojega očé, njegovo trdno srcé je pilô té reči, kak süha zemla deždž. Znao i čüto je on tô dávno, ka je lagov nesmileni človek, düšnavést ga je dostakrát kárala. Ali zdá čüti, ka je nê sploj zgübleni. Gospodin Bôg i nyegove grehe odpüsti, Jezuš je i nyemi miloščo, lübézen prineso. Nôvo živilénye začne.

Gda názáj k črédam pridejo, düša nyemi je ves mérna. Pastérje si dolipočinéjo pod olijovo drevje, ali sén nyim nepríde na oči. Od čüdnoga dogodka si zgučávlejo. Dávid goriskoči od ognya, poglédne črédo, potom prinesé veje i na ogen vrže.

Drovnía.

Vernost. Edna pörgarska či se je zarôčila z ednim mládim vráčom. Prvle, kak bi dén zdávanva prišao, je dolizgorêla hiža i vérvstvin-ska hramba nyénoga očo. Ta familija si je samo góli žitek rêšila. Zdá je pítala to srmaško zaročnico edna sosedkinja: „Ka pa prineséš zdá tvojemi záročniki?“ Óna je etak odgovorila: „Vse, ka je on pri meni iskao, kakti nevuvláče-no tēlo, volno srdcé i verno dúšo.“

*

Dávka prósto imánye. K-ednomi dúhovniki v Ameriki, šteroga so za prémožnoga držali, je prišao eden dén eden dávní čestnik, naj gorizočaca nyegovo imánye za volo dávka plačúvanya. Odpro je knigo svojo i pítao: „Kelko vrédnosti máte?“ „Jas sem preveč bogat človek“, je bio odgovor. Čestnik je nahitroma špico plajbás svoj i náležno pítao: „No, ka máte dónok vse?“ Dúhovnik je odgovoro: „Mám ednoga Zveličitela, ki je za méne i za te moje vekivečno zveličanye spravo i kí me je ne samo nezrečeno bláženoga včino, nego se je do tegamao prijaznivo i bogato túdi skrbo za méne.“ „Ka ešče več?“ „Mám vrlo i bogábojé-čo ženo. I Šalamon veli: „Što ženo vrlo dobi, tista je več vrédna od drági džúndžov.“ „Ka ešče?“ „Zdrave i podložne otroke.“ „Ka ešče?“ „Vesélo srdcé, šterim vesélo i zahválno idem

„Zakaj ne počivaš, sinek“, — pregovorí Józef z tihim, krotkim glásom — „sneni si i trúden, idi samo, pa si počini, jas mo že pazo na črêdo.“

Dávid samo gléda . . . gléda . . . Ali je tó mogôče? Nyemi právi té krotke, lúbézní pu-né reči Józef. Za nyega se skrbi? Čúдно bláj-ženstvo čúti vu srcé i oči se nyemi napunijo s skuzami. Namali, strašlivo nyemi vujde z vúst:

„Pa vi, Józef oča, zaistino lúbite mené?“

Józef pastér ga brezi rêči k sebi obíne i kúšne nyegva skuznáta lica.

*

Zorí se. Sunca tráki presékajo temnost i vesélo skáčejo po rosatnoj trávi i korinaj,

Šamuel je že tam pri ognji, šteri se že vgašúje. Z Józefom si gučíta. Ednók samo začúdeno j vesélo skríči Šamuel: „Józef, Józef, čúda se je zgodila v toj noči! Glej, kak lúblé-no cvetě tvoje olijovo drévo!“ (Konec.)

prék žitka.“ Ka ešče več?“ „Tó je vse“, odgo-voro je te blázeni srmaški móž. Čestnik je zá-pro knigo svojo, gori je stano, vzeo je kalapoš svoj i erkao: „Gospon farar, oni so rêsan eden bogat človek, alí dávka nyim né trbe pláčati za tó imánye.“

*

Ti prvi krstšanye. Prijétno doli mála živlénje prvi krstšanov te krstšanski filosof Aris-tides, kí je vu začétki drúge stotine živo. Na bránenyé krstšanstva je eden spis napisao, šte-roga je prékdao Hadrian casari, gda se je ete v Atheni zdržávo, vu tom etak piše od Kristušo-vi vernikov: „Nyihova bivost je prijaznivo. Jálnosti nega pri nyi. Lúbijo edendrugoga. Skrb májo na vsáko vdovico. Štrotice bránijo pred tistimi, ki nyim nepravičnost činijo. Što má kaj med nyimi, dá tistomi, ki nika nema, i nesajná-liva nyemi. Či vidijo koga, ki z tihine pride, pod streho svojo ga pelajo. Radújejo se nyemi, liki ednomi právomi brati. Či slišajo, ka zapré-jo koga žnyi za Kristušovoga iména volo, alí ka se stiskáva od protivnikov, té se poskrbijo za vse, ka potrebúje i či je mogôče, ga oslo-bodijo. Či je što srmák med nyimi, alí vu ne-volo pride i sami nemajo višesnye škèri, té se dvá ali tri dni postijo za nyega. Tak so mo-gôči srmáki dati, ka potrebúje k živíši.

*

Ogrizávanye. Od ednoga pesnika se guči, ka je na svojem naslonjáči ete reči dao gorizamerkati: „Ti odsotni so nazôči.“ Očives-no je té móž né meo nájbôgšega skoznúvanya od svoji prigledávcov. Dosta ji je prihájalo, ki so se radi potikali vu djánye i oponášanye drúgi. Ali kak je nyihov pogléd na on napisek spad-no: „Ti odsotni so nazôči!“ ta nahitroma se zbúdeča dúšnavést je zadržávanye zapovédala je-ziki. Vnogi si sploh nemislíjo na tó, ka je ogrizávanye, t. je vu húdom cili neistinski glásov razširjavanye, greh. I tó je tém slabše, ár te drúgi nevě od toga nikaj, niti néma prilike se brániti. Alí govor veli: „Húdi jezicke i húda vú-ha so šatanska.“ Aleksander te Veliki, ki je sam né bio-krstšenik, je šegô meo samo edno vúho dati tožiteli, to drúgo je pa cójzatekno i pravo: „To drúgo morem toženomi goriobšparati.“ Od kelko húdoga bi se mogli obarvati, či bi tomí ogrizávanci pravili: Zdá pa morem túdi te drúgi tao poslúhnoti!

Rázločni máli glási.

Radosti glás. „Blážení je Gospodin Bôg, ár se je zgledno i včino je odkúplenjé lúdstvi svojemi, i zvišo je rôg zveličanja našega.“ (Lk. 1, 68, 69.)

Švédia. Za naslednika pokojnoga upsalskoga nadpúšpeka Söderblona je imenovan teologični profesor na univerzi Lund Erling Eidem. Star je 51 let.

Obisk Varnava patriarcho v Pančevskoj evang. cérvi. Dec. 27.-ga je prišao vu evang. cérkev v Pančovi i tao vzeo pri božoj službi Varnava pravoslavni patriarcha. Žnjim so bili eti púšpecke: Georgija z Temešvara, Dosi-teja z Niša, Maksimilian z Šibenika, Benjamin z Štípa i Nektar z Tuzle, nadale dosta sprevájitelov. Pri cerkveni dveraj je čakao gosté Kund šinjor z Gramberg inšpektorom navkúp. Kak so si gostjé okoli oltára plac vzéli, je Kund šinjôr držao govor pôleg eti rěči: „Ár je eden Gospôd, edna vera, eden krst“ (Efez. 4, 5) i pokazao je na skúpnô goridánje obé cérkvi, to svetlost, štera se je nam skázala vu Kristuš Jezuši, razširjávat. Patriarcha je jako prijaznivo odgovoro i pokazao na lúbézen, štera nas more vkúpprikapčítí. Potem so si patriarcha i púšpecje dugši cajt zgovárjati z šinjorom i inšpektorom od naši razmer.

Austrija. Austrijska evang. cérkev je v Beči občinski žinat držála, na šterom je nôvo cérkevno ustávo sprejela.

Gustáv Adolf Drúštvo je bilo nastávljeno za Jugoslávijo ob prilíki drúgoga orsačkoga správišča. Za predsednika so zvoljeni Dr. Popp Filip púšpek, za namestnika Klein Franc dúhovnik v Káči, za tájnika May Gerhard dúhovnik v Celji i za peneznika Luthár Ádám dúhovnik v Puconci. Drúštvo je na zádnoj seji svojoj v M. Soboti nov. 11.-ga 55,000 Din. dárov razdelilo. Pravila drúštva so že uradno potrdjena.

Na Polskom pregánjajo pravoslávno vero i njé vkrajjemléjo cérkvi. Jedino v Cholm (Lublin) váraši so meli orthodoxi 10 cerkvéo i molitvárníc. Dvě cérkvi so dolizáprli; z edne so mozi napravili; z edne drúge je vojáško skladišče grátalo; Sv. Metoda i Círila cérkev so na vüzem 1919. doliporúšili; tri šolske-molitvárnice i stolnocérkev so prékdáli r. katholičanom. Orthodoxnoj gmáni je vsevkúp edna samérna molitvárnica ostála. Poleg verskoga pregánjanja bol-

ševištov se nespozábmo z čúdnoga sáda polskogaorsága vereslobodščine. V Lengjelskomorsági 573 evangeličanski, 11,628 rim. kath., 2428 pravoslávni i 65 ôrménjski dúhovnikov jeste.

Turobni glási. Dec. 21.-ga je zgúbo skrbno i verno tívárišico svojo Czípott Áron ev. dúhovnik v Jagodnjáki. — Ksebi je pözvao Gospôd, naj si pri njem počínéjo po vnogi ôpravica j svoji eti trúdni vandrarje: Gergorec Kata z Krnec, stara 70 l., Cípott Ana z Gorice, stara 61 l., Sapáč Kata z Lemerja, stara 73 l., Gjer-gjek Matjaš z Pečarovec, star 82 l., Kúronja Eva z Vaneča, stara 69 l., Vratár Števan z Andrejec, star 81 l.; zgúbo je nadale Marič Ivan v Puconci 3 l. staroga sineka Gezo i Vrečič Štefan z Puconec svojega 9 l. staroga sineka, vrloga šolára. — Naj májo ti vöpreminôči sladtek grobski sen i bláženô gorstanénje!

Koledni krôž v Puconci. V Adventi smo meli zvôn pondelka vsáki dén zórjanske pobožnosti z-razkládanyem Bože rěči. Vu šóli so se deca vesélo včili deklamácije, písmi i edno lépo božično zméno. Komaj so čakali te svéti zvečarek božični, gda vse tà notripokážejo vu cérkvi Bôgi na diko, rodítelom svojim i vsém poslúhšávcom pa na dúhovno radost. Dec. 24.-ga popol. ob 2.-ma vöroma se je puconska prestrana cérkev napunila z velikimi i málimi. Boža slúžba se je začnola z občnov pesmov. Za tov je pred oltárom liturgiška slúžba držána, po šteroj so dúhovnik meli govor k-šerégi decé, razkládajóci to božično zgodbo. Franko K., Kovács Karolina, Škrilec Jolan, Kôs K., Kúhár Ilona, Šoštaréc G. i Žibrik I. so jáko lepô naprédáli prilíčno božično zméno. Deklamálivali so božične veršúše: Franko Šari, Kúhar Lina, Malačič Lina, Kúhár Ida, Kúhár Jožef, Veren L., Rituper V., Flisar F., Franko Oskar, Franko Gize-la, Malačič V., Šavel K., Kováč Š. — Podigávalo je svetlost ôsvetnosti popévanye decé. Pod vodstvom Titán J. Š. ravnátela i dúhovnika so popévála deca na dvá- i eden glás več milo lépí božični pesem.

Gostúvanye v Lemerji. Jan. 3.-ga sta pri-ségnola v Puconskej cérkvi Horváth Lajoš z Nemšavec i Sečko Etelka z Lemerja lúbézen i vernost edenovomi notri do groba. Po zdávanyi je svetlo gostúvanye bilô pri rojstnoj hiži snehé. pri vsigdár smehéčega lica Sečko Kálmáni. Etomi vesélomi gostúvanyi je posebno znamenitost dalô tó pozdignyeno činénye, ka so se

dobrovolní svatovje med telovnim razveseljávanym spómenoli z naši dŭhovni potrebčin tŭdi. Na nabŭd posneálje, gošpé Heklitš Marije so vsigdár šálni Benčec Árpád vkŭpnábrali od svatov na Diački Dom i na Dŭševnoga Lista goridržánye 183/35 Din. Istinska zahválnost vsem! Te mládi pár pa naj osipáva Bóg z srečov i bláženstvom dúga léta!

Božičnice. V Andrejskoj šóli je páli držána bila na svéti post popoldnévi i večér božičnica, pôleg etoga redovéka: Radosti skuza (pesem), Božično drévo (dekl.), Hodmo verni krstšenici (pesem), Tiha nôč, svéta nôč (dekl.), „Jezuš mi je vse“ (igra), Diči dŭša moja (pesem), govor šol. ravnátela, vadlŭvánje, oh ti boží dár (pesem), Božič (dekl.), Božična pravljica (igra), Govor Kranjec Šandor ogeng. pov., ka Bóg čini, vse je dobro (pesem), Hvalte Bogá, krstšenici (dekl.), Zahvála; Trdi grád (pesem). Šóla se je obédvêkrát nabito napunila z vernikmi, ki so vsa naprédávánja z dŭševnov radostjov vžívali i so jáko zahválni bili Rátkai Ódön šol. ravnáteli, ki so deco na telko lépoga návčili, kak tŭdi njihovej gospé, pŭconskoga fárnoga ženskoga drŭštva predsednikojci, ka so deco obdarŭvali z pečivom. — Hitili so Božični svétek za radosti svétek včiniti šolškoj deci v Križevci tŭdi, z vrélosti Dšuban J. š ravnátela i ništerni priátelov i dobrovolní daritelov, med šterimi so se lepò vŭpokázali Bŭkvič Franc trgovec. — Bilé so držáne božične ôsvetnosti v Strŭkovskoj šóli, v D. Lendavskoj fari i má bidti ešče po drŭgi naši faraj, odkud je nikaj nê glášeno našemi listi.

Samovolní dári na goridržánye Dŭševnoga Lista: Rehn Jánoš M. Sobota 10 D, Krančič Jánoš M. Sobota 20 D, Flisar Jožef sabô M. Sobota 10 D, Kŭhár Jožef, Zelko Mikloš, Sinic Jožef Nemšovci po 2—2 D, st. Titán Janoš Černelavci 2 D, Kočar Jožef Kupšinci 10 D, Kranyec Peter Gederovci 10 D, Vratarič Lajoš Sodišinci 5 D, Cipott Lajoš Tišina 10 D, Šiftar Dragotin Zagreb 10 D, Dr. Rituper Aleksander banovinski zdravnik Križevci 30 D, Péntek Ferenc Polana 5 D, Krančič Janoš Puconci 2 D, Kŭhár Štefan (brežni) Puconci 5 D, Šavel Károly Vaneča, Škraban Lajoš i Mőrec Kalman Puconci 2—2 D, Dervaritš Štefan Lemerje 10 D, Flisar Lajoš Brezovci 2 D, Štern Arnold Puconci 10 D, Kološa Lajoš i Čelak Janoš Gorica 5—5 D, Drvaritš Štefan Gor. Lendava, Kovátš

Károly dŭh. G. Slaveči, Bánfi Béla Lemerje po 10—10 D, Maritš Štefan sabô Puconci 5 D, Brgles Miklošova Šalamenci 10 D, Kisilák Mihály i Domján Štefan Brezovci 5—5 D, Zrinski Štefan Moščanci 2 D, Czipott Áron dŭhovnik Jagodnyák 12 D, Pápič Franc Moravci 5 D, Slivnyek Franc Sebeborci 5 Din. — Radi bi nadaljávali! Srdčna hvála!

Dári na Diački Dom v Puconskoj fari po zlátoj knigi: Zelko Franc Chicago (Lemerje) 50 D, Heklitš Štefan M. Sobota 100 D, Šiftar Pál Pužavci 20 Din. — Topla hvála!

Puconci. Preminoče leto je bilo v našoj fari rojeni 36 dečkov i 38 deklic, vsevkŭp samo 74 decé. Z ete 3 deklice so nezákonske. Mrlô je 86 oseb, 46 moškoga spóla i 40 ženskoga spóla. (Zvön tê 3 v Sobotskom špitáli i 1 vu Franciji so mrlí, tak pravzaprav vsevkŭper 90 kotrig naše fare je vŭpreminolo.) Rojencov, dotično vŭpreminôči je spadnolo na posebne fárne občine: Puconci 8:9, Andrejci 3:3, Bokračí 1:1, Brezovci 2:7, Dolina 4:4, Gorica 5:5, Krnci 3:3, Lemerje 2:8, Markišavci 0:1, Moščanci 8:6, Pečarovci 6:1, Polana 2:6, Predanovci 2:8, Pužavci 6:6, Sebeborci 8:11, salamenci 4:3, Vaneča 10:4. — Zdalô se 36 čisti evang. párov. Pri konfirmácii je bilô 40 decé, med tēmi 22 pojbov i 18 deklin. — Z Gospodnovov Sv. večérlov je živelô 1746 oseb, 676 moški i 1070 ženski.

Gustav Adolf drŭštvo v Nemčiji je pôleg 1930. leta naznanila 50% ov več notrijemánya melo od prvěšega leta; imánye centrálne gase se je pozdignolo na eden i frtao milio markov. 1930. leta skŭpno notrijemánye je vŭzaneslo 2,136.226 markov. Ženska drŭštva so skoron frtao milio markov nábrale. K-tomi pride ešče jubileumsko nabéranye, z-šteroga do kraja 1932. leta se eden million márkov trŭštajô.

Alkoholizem. Na Finnskom je 70% ov prebiválcov kre toga vŭtalo, naj se sploh odprávi alkoholna prepovest, 29 procentov prebiválcov je želelo polno alkoholno prepovest.

Dári k nesprhlivomi venci v spomin na Luthárovo Flisár Šarolto za Diačkoga Dóma štipendij: Žibrik Ivan, Brezovci 10 D, Pondélek Gizela J. Amerika (Šalamenci) 25 D, Podlêsek Janoš Predanovci 20 D, Flisár Mihályova Brezovci 10 D, Banfi Emma Lemerje 10 D, Škrilec Štefan Markišavci 10 D, Flisár Janoš Ša-

menci 10 D, Fartelj Karolina Dolina 5 D, Šantavec Štefan Pečarovci 10 Din. — Najsrčnêša hvála za té korine poštvanya!

Gornja Slaveča. Vu našoj fari so na dolnjo lendavsko cerkev zidajôčo faro po občinaj sledéči dári vküpeprišli: Serdica 131 D. i 2 Schil.; Nuskova 208 D. i 1 Schil.; Pertoča-Večeslavci 160 D.; Sv. Jurij 79 D.; Dol. Slaveča 257 D. i 2 Schil.; Kuzma-Matjaševci 126·50 D. i 1 pa pô Schil.; Gor. Lendava 63·25 D.; Vidonci 45 D.; Gor. Slaveča 517 D.; Sotina 175 D. Vsevküper 1761·75 D. i 6 pa pô Schil. — Na apačko molitvárnico so vu našoj gmajni po občinaj sledéči dári vküpeprišli: Dolnja Slaveča 250·50 D. i 1 Schil.; Gor. Lendava 5 D.; Gor. Slaveča 427 D. i 1 pa pô Schil.; Kuzma 247·20 D. i 6 pa pô Schil.; Nuskova 255 D.; Sotina 210 D.; Serdica 25 D.; Rogaševci 101 D.; Sv. Jurij 32 D.; Večeslavci 75 D.; Pertoča 65 D.; Krašče 17·50 D.; Cankova 80 D. Vsevküper 1790·20 D. i 9 Schil. — Zamerkamô, ka pobérâčke od Apače so vönyáli Vidonce. Gor. Lendavo, Sv. Jurij i Serdico, samo k pár kučam so šli i záto je tak malo vu té občinaj vküpeprišlo. — Hválo právim daritelom za té lépi dár, ka so darüvali na boži svéti cil, naj té vsamogôči oblôna nyim 100 farti té áldovel! Naj Bôg blagoslovi tô dol. lendavsko gmajno i tô apačko fil. cerk. občino!

Dári na D. Lendavsko evang. cerkev v l. 1931 vküperpobráni: a.) pri verebrataj v Prekmurji: v Püconskoj gmajni 11,680 Din, v Bodonskoj gmajni 2.180·75 Din, v G. Slávečkoj 1,800 Din, v G. Petrovskej 1,617·50 Din, v Križevske gmajne ednom táli 966·75 Din, Križevske gmajne dár 500 Din, v Hočoškoj gmajni 533 Din, z drúgi gmajn, gde so ešče nê pobérâli 600 Din, dári nê v penezaj 2,080 Din, vsevküper 21,958 Din. Kak lépo znamenje je tô verebratinske lübézni v eti težki vrémenaj! b.) Od vörnïkov v gmajni je notri prišlo v tom l. 25,000 Din; c.) z drúge stráni: od Gustáv Adolf drúštva 10,000 Din, od Prekm. ev. podpornice 5,000, v D. Lendavi je vküperpobráno 9,000 Din, D. Lend. ev. žensko drúštvo je na zvon i cerkev dalô 14,500 Din, rázni dári i dvá offertoriuma 3,000 Din, pomôč v materiáli i foringaj 15,000 Din, vsevküper 81,500 Din. Gospodin Bôg naj pláča našim dobročinitelom stôkrát nazáj svojim obilnim blagoslovom v ednom tákšem blájženom nôvom leti, kakšega si želejo! Prosimô naše

Dobročinitele, naj nam zaglédajo, ka se vsaki dár nemre naenkrát v D. List djáti zavolo pomenkanja prestora. Po cájti vsaki dár notri dámo. — S.

V D. Lendavskoj gmajni se je narôdilo 5 možkoga i 3 ženskoga spola decé. Mrlô je 5 možkov, 3 žensek. Zdalô se je 3 zmêšani párov. V našo sérkev je stôpo 1 možki, vô je nê stôpo nišče.

Gornja Slaveča. Dne 24-ga decembra popoldnêvi ob 4. vóri smo vu našoj cêrkvi lépi božični zadvečarek držali z sledéčim ôsvetnim programom: 1.) Začétna občna pesem. 2.) dom. dûhovnik so predgal pôleg Efez. IV. 1—3. 3.) Preludium: Igrao je dom. kántor. 4. „Máloga pojbiča senja“, deklamálivao Kisilák Bêla vučenec. 5.) „Zdá prihâja Zveličitel“ popévajo š. deca. 6.) Kisilák Rozálija, Škodnik Emilija, Bokán Irma vučenke so, v angelski gvant oblečene deklamálivale „Na koledne svétke“ — od Flisár Jánoša. 7.) Preludium. Igrao g. dom. kántor. 8.) Škodnik Marija vučenka deklamáliva: „Božična senja“. 9.) Tiha nôč, svéta nôč . . .“ na harmoniumi igrala g. Kovátsova i na gosli sprévájao g. Pojbič kántor. 10. Krenos Viljem vučenec dekl. „Na Božič.“ 11.) Tiha nôč, svéta nôč...“ spejvajo deca. 12.) Bokán Anna vučenka dekl. „Néba.“ 13.) Zaprtna občna pesem. Tákši ôsvetek je obrpvim bio držáni pri nás i dosta národa je tao vzelô na njem. Božično drêvo smo túdi meli vu cêrkvi lépo okinčano. Naj té vsamogôči Bôg dopüsti nam, da k leti pálik lejko svetimo koledne svétke z tákšim lepim ôsvetnim programom.

Turobni glási. Velki zgübiček je doségno dec. 14. Metzkár Štefana iz Sotine, ár je zgübo svojo lüblêno tûvárišico Čurman Anno vu njénoj 29 let starosti. Ednomi deteti je dála žitek i tô déte: Herman je túdi mrô po 4 dnévaj življenja. Dupliski sprévod smo meli tak dec. 16-ga, v ednoj trügi je ležala mati i otrok. 4 otrok je ostanoło brezi materé na žalost toga vdovca. — Dec. 20. je mrô v Dol. Slaveči Gomboc Števan vu 73. leti svoje starosti. Ti pokojni naj májo sladtek grobski sen, naj počivajo vu miri do gorizbüdjenja vsê mrtvi! Ti nazajostanjeni naj si počinéjo vu Božem svétom ravnanji! Do pávidenja!

Dári na D. Lendavsko cerkev v Püconskoj gmajni: 1.) *Bokrači* — Rituper Matjaš, Rituper Janoš, Vukan Štefan, Vukan Kata, Vukan

Jožef, Ambruš Janoš, Vukan Roza, Grof Ivan, Fartel Janoš, Malačič Adam, Malačič Jožef, Fartel Ferenc, Fartel Kalman po 10—10 Din.; Kūčan Štefan, Kūronja Jožef, Flisar Ana, Rituper Jožef po 5—5 Din.; Peček Eva 6 D, Rituper Lajoš 3 D, Fartel Adamova 2 50 D. — vsevküper 161.50 Din. 2.) *Puconci* — Luthár Adam düh., Kūhar Janoš gost. po 150—150 Din.; Kološša Mikloš, Kūhar Štefan gm. inšp., Kūhar Mariška po 100—100 Din.; Kūhar Lajoš, Škrabán Janoš, Kovač Franc po 50—50 Din., Kūhar Štefan (zvonar), Kūhar Matjaš po 30—30 Din.; Vratarič Lajoš, Franko Marija, Titan Jožef, Štern Arnold, Kūhar Ferenc, Kūhar Ferenc (št. 45.), Kūhar Štefan, Kološša Miklošova, Škrilec Mikloš po 20—20 Din! Škrilec Kalman, Franko Ferenc, Kološa Jožef, Kūhar Mikloš po 15—15 Din.; Franko Ivan 12 Din.; Lukač Štefan, ml. Lukač Štefan, Šoštarec Matjaš, Šoštarec Ana, Kūhar Ferenc, Šavel Ema, Idič Karolina, Kūhar Karol, Beznec Ivan, Kološa Janoš, Sočič Štefan, Kološa Šandor, Kološa Ivanova, Panker Judita, Kūhar Mikloš (križni), Kūhar Janez (sp.), Kūhar Janoš, Lukač Šandor, Šoštarec Ferenc, Žibrik Ivan, Hodošček Ivan, Kūhar Ferenc (Jak.), Lokaj Elza, Bohar Jožef, Pavlič Ivan, Mörec Kalman, Mörec Ivan, Kūhar Ferenc, Mörec Ferenc, Železen Štefanova, Kūhar Štefan (mart.), Krančič Mariška, Marič Štefan, Luthar Lajoš, Sever Ferenc Kūhar Mikloš sabô po 10—10 Din.; Lukač Ivan, Beznec Lajoš, Baller Leopold, Kūhar Štefan, Kūhar Šandorova, Kūhar Janoš (zg.) Nemic Karol, Slavic Janoš, Cigüt Ivan, Breskoč Ivan, Breskoč Ana, Verban Šandor, Vrečič Ivan, Horvat Karolova, Škrilec Štefanova, Varga Jožefova, Kološa Janoš, Kūhar Šandor po 5—5 Din., Kūhar Jožef 4, Kološa Kalman 2 Din. — Vsevküper 1527 Din. Vsem dobroga srca daritelom i poberáčom najlepša hvála za lépo pomoč!

Dári na Dijaški dom. Z-Martjânc: Heklics Janoš, Horváth Franc (Vlaj) 5—5, Ullen Janoš, Porédoš Jožef 6—6, Škrabán Števan 9, Miholič Števan 11, Gori ostanjeno 57 kg. pšenice. Vse vküp z-Sobotske fare 337 kgramov. Z-tré vesnic so nika nê meli darüvati. (?) Dobroga srdcá daritelom najtoplêša hvála! **Z-Bodonske fare. Z-Bodonec vêsí:** Porédoš Mihálj, Máček Franc, Lončar Mihálj, Erbert Janoš, Dervarič Iván, Ferkó Ištván, Gjergjék N., Melin Števan, Seršén Franc, Vlaj Števan, Ivanič Ferenc, Gjergjék Jožef, Fajs Ferenc, Gjergjék Mihálj, Hodošček

Števan, Kováč Šandor, Štivan Mihálj, Šúkar Ivan, Cár Ferenc, Bencák Franc, Gjergjék Iván, Marič Franc-ojca po ednoj, Veren Števan, Vidonja Števan, Beznec Janoš, Erbert Štefan, Lovenják Franc, Makári Franc, Merklin Števan, Poredoš Janoš, drúgi Porédoš Janoš, Šparaš Števan, Vlaj Franc, Vlaj Matjaš, Bencák Józef, Fujs Mihálj, Komframan Ferenc, Lovenjak Mátjáš, Makári Števan, Máček Števan, Poredoš Števan po dvě, dvě kili, Makári Števan, Rodi Števan, Skrilec Matjaš, Veren Števanojca, Cár Mihálj po tri, Beznec Števan 4 litre žita, Bencik Matjaš 2, Porédoš Ivan 3, Vlaj Števan 1, Erbert Števan 10, Obál Mihálj 2, Škrabán Elek 6 l. žita, Bergles Janoš 2 dinara pêne; z-*Strükovec*: Benčec Ferenc, Kuzma Šandor, Benčec Franc, Sapač Šandor, Lúlik Franc, Škrabán Mihálj po litri, Bác Károl, Škrabán Števan štev. 30., Vukán Mihálj, Kotnjik Šandor, Andrêč Janoš, Šiftár Mihálj štev. 29., Šiftár Števan, Vrečič Števan, Šiftár Števan po dvě, Vučák Števan, Šiftár Franc, Šiftár Mihálj štev. 42. po tri, Škrabán Lajoš, Bankó Ivan štiri-štiri litre pšenice. *Zenkóvska* vês 42 kgrama pšenice. *Bodonska* gmajna vse vküp: 83 kg. pšenice, 111 litrov žita. Ništerne vesnice so nika nê mele dati (?) Srdcá hvála pob. daritelom. — *Moravski* verniki so darüvali silje: Kardoš Janoš i Malačič Jožef 2 kg, Benčec Rudolf, Bencik Franc, Čarai Števan, Fartélj Géza, Šavel Ivan, Erniša Ludvig, Gorčan Iván, Kandal Mikloš, Kološa Katarina, Kūhár Károlj, Sočák Janoš po dvě kili; Cüg Józef, Kūčan Jožef, Horváth Števan, Kūhár Iván, Vitéz Šandor, Cvetič Lajoš po tri kili. Šavel Iván, Temlin Ferenc 4—4 kg; Porédoš Ferenc, Horváth Janoš, Kūhár Števan, Zrinski Franc, Luthár Iván, Rumič Józef sréd., Vučikič Jožef po 5—5 kil. Gorčán Števan 7, Vitéz Miklóš 9, Zrinski Števan 13, Dšuban Franc 14 kgramov, vse vküp 126 kg. Srdčna hvála moravskim gmajnarom i pobirávcí, ki so tak lépi dár aldüvali, posebno pa Džuban Jožefi za foringo. Bôg naj obilno povrne všém! — z-Murske Sobote Rehn kováč 15 din; z-Budapešta g. Mikola Šandor profesor 60 din; z-Gederovec Barbarič Šandor 10 din, Štivan Franc 25 din; z-Veščice Sočič Kálmán 20, z-Kupšinec Dervarič Ferenc 20, z-Sodišinec Vratarič Lajoš 10, z-Zágrába Šiftár Dragotin 50, z-Tišine Rehn Janoš 50 Din; z-Sotine Čurman Mihálj eden žakel krumpišov i do 10 kg graha. Srdčna hvála za dobrodelne dáre!

Evangelionszke vere ino cérkvi obcsinszki prigodi.

Naprédáni po

KARDOS JÁNOSI Hodoskom dűhovniki.

I niki gornyi nemski poglavnici, ki szo popravki pròti bíli, szo v-Dessau tanács dr'zali i na nyega fundanye ro'zjè priprávlali. Z-násztajov eti zhájajòcsi i od pápincov hűsani glász je sztrasono povéksávao pogűbel i bojazen národa.

Naszlédnye je eden velikoga dűha mò'z, Hessie poglavnik Filip, szrecso meo, Saxonie poglavnika, sztálnopa Jánosa i 'ze v-1525. leti pohranyenoga mòdroga Fridrika brata i naszledníka na nyè vzèti, da bi i nyidva závezek szklenola med szebom, na bránenye popravka pròti pápincom vu dr'zèlaj szvoji. K-závezki etomi, steri je v-1526. leti v-Torgaui potrdjeni, szo hitro prisztòpile dr'zèle Meklenburg, Anhalt, Mansfeld, Prussia, kakti i Brannschweig i Magdeburg váraske. Luther i Melanchthon szta v-závezek ete zvoliti dugo nètela; ár szta borenye z-caszarom, kakti pravdenim poglavnikom, za nepravdeno i bránenye récsi vszomogòcsega Bòga z-telovnim ro'zjom, za nedosztojno i márnò dr'zala. Ali szila pápincov i pogűbel najdragsi zálogov je ro'zjè i nè mír 'zelèla; i tak je Luther z-boleznim szrdcom popűsztiti mogao, gde je nepotisani hűdi sors zapovedávao.

Nika dònok je nè tak globoko oranilo szrdca nyegovoga, kak tak zvàna páverszka bojna. Pobo'znoga mò'za etoga on isztinszki návuk, kà „krsztseniki na szlobodno volo zaniháno bidù more, Bòga i Jezusa pòleg nágiba szrdca szvojeja csesztiti“, szo dolnyi nemski dr'zél niki trdno obte'zeni pávri tak razmili i niki szprevedni zbontavci tak razkládali, kà szo oni zemelszkoj goszpodi szvojoj nè dű'zni vecs podlo'zni biditi. Blòdnoszt eta je krvne bojne sztezo odprla podlo'zancom pròti pravdenim oblásztam; stere vihér je toti 'ze dugo vu szkrivnom vdèrjao, zdaj pa ocsiveszno vòvdro i ze-vszoz besznòcsov opűsztsávao i krvi potoke prelèvao. — naime po Svàbszki dr'zèlaj, gde sze je v-1524. leti groziti zácsao i meszto povòdni vszedale razlèvao; dokecs bi ga naszlédnye Luther i Melanchthon z dűhovnim, szvetszka rama pa z-telovnim ro'zjom potisati szrecso naisla. Ali nyega tihota je li edno leto trpèla; teda je pá eden mrácsni, nemiroven i nadűhti pop Münzer To-

más, z-Pfeifer imenűvanim odszkocsécsim barátom navkűpe cèlo Thűringio gorizráso i pleve národa pròti vísnim oblásztam na grozno bláznoszt nadigno. Nad oszlepleno csrèdo eto je vcsaszi z-vojszkòv vdaro poglavnik Saxonie János i Hassie Filip, kiva szta jo pri Franbonhausen várasì na nika szpravila. Műnzev, ki je to szlèpo vno'zino z-tèm omracso, kà on sztrèla protivnika z-szvojov halov sztaviti i neskodlivo vcsiniti má, je z-Pfeiferom navkűpe zgrábleni i med groznimi mantrami vòszkoncsani.

Priszpodobno k-tomi sze je godilo v-1534. i 1535. leti v-Műnsteri, gde szo niki holandszki anabaptistje, ali nòvokrsztseni obszeli. Lűdjè eti szo pridavek szvoj odnet dòbili, kà szo vszàkoga, ki je k-nyim sztano, znòvics okrsztili, kakstè szì je prisztar bio vu lèti. Ti znamenitèsi zmed nyimi szo bíli v-Műnsteri: Bockhold János leydenszki szabò, Matthiesen János pek háarlenszki Knipperdolling, Krechting, itv. K-etim je sztano Rottmann pop. Oni szo tak vcsili, kà je poistvo obcsinszko i nikomi nè szlobodno poszebi szprávlati; pűspeke i vszo oblászt szo pregnali i med szebom sze ravnali. I dònok sze je Bockhold za kràla posztavo i kak taksi, vnogo neszpačetnoszti doprinásao, dokecs bi naszlédnye pűspek Műnster váras nazàvzèo, csrèdo eto raztepaò i nyè vojnim bakom pod trdnov síbov szkákati dao. — Na taksa pela hűdò razmeta i nűcana szlobodscsina! Ona je vu mòdri rokaj skér nezrecsenoga blagoszlova, v-blázni pa ro'zjè groznoga preklètszta za szvét bò'zi.*)

10. Tekáj popravka. Protestánszke. Ágostonszko vadlűvanye. Schmalkaldszki závezek.

Brezi dvojnosztì je popravki vere ino cérkvi jáko prijaznivi bio on násztaj, kà sze je V. Károl caszar rètkogda viditi dao v-nemskom dr'zányi i poprèk doszta drűgi dugovány premetávao vu pámeti, stera szo nyemi globse na szrdci le'zala, kak nemcov cerkevno grò'zanye. Z-tim mládìm i vitèzkim kràlom Francű'za, I. Ferencom, ki nyemi je koròno caszarsztva podneszti steo, je vu nepotisanom protivinszti 'zivo. I za Mailand szta sze bridko jankala i vu csetvèrom krvnom ognyi bila. Eta i vnòga drűga pogűbelna bojna je Károla od nemski dr'zél

*) Z-boleznov sze szpoménemo pri isztini etoj z-rávno zdà tekòcsi znameniti prigodov Europe, steri 1848. leto nemrtelno vcsiniti májo.

ôzdalecs dr'zála; i ete, z-drüge sztráni vrli poglavnik je nemcov natúte i znamenitoszti cerkevno ga gibanya nigdar nê mogao prav zapopádnoti. Li gda je nyega vihér prevecs vdérjao, ali ga je lasztivna potrebôcsa gnála, te je pôzvaov vküpe národ na országszko szpráviscse.

Etakse szpráviscse je dr'zao on zvôn drügi v-1529. leti v-Spira vársi, gde je pá jankanye med pápinci i lutheráni naprêprislo. Po vnôgom stükanyi szo naszlédnye pápinci privolili, naj i lutheránye szlobodscsino vadlúványa v'zivajo, dünok li tak, csi meso zadr'zijo, i vsze ponávlanye cerkevni návad tánihájo. Tomi szo lutheránye prôtipovedali; i záto szo nyim pápinci cóno protivcov (protestansov) dáli. Vu pridavki tom z-edne sstráni spot, ali z drüge dika lézi; ár je díke znaménye, csi sze sto bori z blôdov, i vojúje kre isztine.

Escse znamenitése od etoga je bilô ono szpráviscse, stero je naszkori, v-1530. leti v-Ágosta (Augsburg) vársi dr'záno, na sterom je i szam Károl caszar nazôcsi bio. Na tanács zebanika Sexonie je vizsiko vucseni Melanchthon cêli návuk evangeliomszke vere, v-nemskom i diacskom jeziki, nakrátci v-piszmo djao, stero, kak grünt cêrkvi lutheranszke i dén denésnyi nevtajeno vrédnoszt szvojo má, i vu sterom sze biblii protivén návuk pápínszke cêrkvi z-krotkosztjov Melanchthoni lasztivnov obilno razkláda.

Piszmo eto, ágostanszko vadlúvanye zvánô, je 25-a dnéva iváncscka pred cêlo národno szpráviscse polo'zeno i po doktor Beyer, saxon-szkom cancellári v-nemskom jeziki precsteto, potom pa caszari prêkdáno, ki je té odgovor dao na nyé: kâ eto veliko, jáko znamenito i hválno dugoványe szam szkrbno prebrodi, i szkoncsanye szvoje redovnikom evangelicanszkim na znánye dá. Potom je je prêkdao nikim vözebránim popom, ki voj je bio Eck i z-tími drügimi navküpe Luthera szmrten protivnik. Eti szo tak nedosztojni, britkoga 'zucsá pun odgovor vküpzmazali prôti nyemi, da sze je szam caszar razcsêmero nad nyim, i drügoga zgotoviti osztro zapovedao. Ete szlédnyi je prêkdáni evangelicanscom, kêm sze je caszar z-tém zácsao protiti, kâ pred nyim z-miloscse szpádnejo, csi sze nevjedinajo ni zdá z-pápinci.

Ali kakda sze je tô 'zeleti i csakati dalô od nyi, med kimi sze je tak globoka prepaszt

odprla, liki med nébov Lázara i med peklom bogátca? — Záto je boj ete li tekao i kak sze pri etaksem sztáni, dugovány goditi zná, te eden, kak te drügi tál sze je csi du'ze vsze krepse korenio vu stimanyi szvojem i márnô csinio setúvanye Károla. Bolezno zadoszta, kâ je zrok toga z-edne sztráni rávno nad nyim szamim lézao, geto je nad onimi, kí szo nêsteli; ni z-ednov osztrov rêcsjov nê vardévaov zadoblenya cílov szvoji, onim pa, kí szo nê mogli nacsí, vecskrát cêlo 'zmécsavo rame szvoje obcsútiti dao; ka je nyé globoko razdrészelilo. I rávno záto szo nyemi britko szküsziti dáli, kâ je nepravdena zapôved szile i grum nepravicsne zmo'znoszti szlaba náprava na sztrôsanye prsz oni, steri vrédnoszt popolno szpoznane isztine globoko obcsútijo, poštújejo i za nyô vsze drügo zlehka goraldújejo.

Evangelicsanci tak i naimre nyi môdri i bôgabojécsi poglavnici szo z-tém véksov vrêlosztjov razsürjávali poszvêt isztine bo'ze, vszáki po lasztivnom dr'zányi szvojem, i povrnyávali pasztére i csrêde na vero evangeliomszko i vsza poprêk vu nôvi, právomi krsztsansztvi vugoden réd posztaviti setúvali; poszlúhnovsi vu szvem tanács pobo'zni popravcov. Luthera i Melanchthona. I rászla je csrêda bo'za, od dna do dna vecs i vecs pobo'zni dús i cêli obcsinprêkidôcsi vu ovcárnico Jezusovo.

Medtém vidivsi evangelicanci, z-kak protivnov náklonosztjov sze oponásajo k-nyim pápinci, i kak drá'zd'zi vedno prôti nyim pápa Károl caszara, z-steroga vszega bi sze zlehka taksi vihér pobúdo prôti nyim naszlédnye, steri bi je z-ednim vdérom na nika szpravo, csi bi je negotove naisao; vküp szo prisli v-1531. leti v-Schmalkaldi, ednom, v-thüringszkoj gôsztsi le'zécsem vársi Hassie i szkoncsali szo, kâ do edendrügoga podpérali prôti vszákôj protivnoj szili. Na stero gledôcs gda bi Hassie poglavnik 'zelo, naj sze razmeto vöpovê od nyi, ka za pôt obranbe bi sze zebati melo, veliko stükanye je nasztanolo med nyimi, tak, da szo sze na konci komaj vjedinali vu tom: naj sze caszar zevszov podlo'znosztojv oproszi, da nyim mir dá vu vadlúvanyi vere nyihove, nacsí do edendrügoga bránili prôti vszákomi bantúvanyi dühovne szlobodscsine. Escse i tô pravicsno i pravdêno szkoncsanye szo vnôgi 'z-nyí trepetajôcs i müdno podpízali. (Dale.)